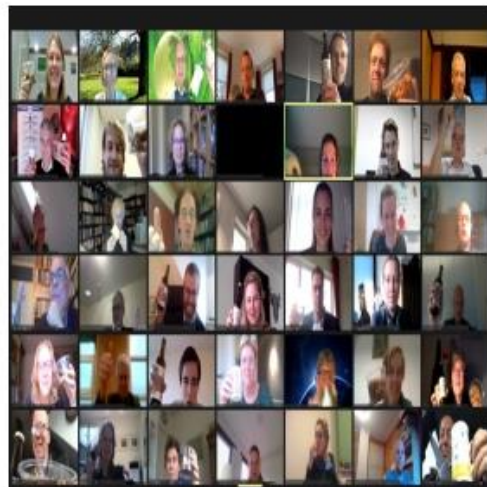

Nieuwsbrief CAN-DO-IT project: Kringlooplandbouw in Noord-Nederland

Een succesvolle aftrap van het CAN-DO-IT project

De aftrap van het CAN-DO-IT project op 13 november 2020 met belanghebbenden in Noord-Nederland was een zeer geslaagde workshop. Het doel van de aftrap was allereerst elkaar beter te leren kennen. Daarnaast wilden we graag inzicht krijgen in alle kennis en mooie circulaire initiatieven die er reeds zijn in Noord-Nederland. Naast de wetenschappers en de partners van het project waren organisaties van het hele voedselsysteem aanwezig: boeren, afnemers, consumentenorganisaties, natuurorganisaties, samenwerkingsverbanden, keteninnovatie partijen en kennisinstanties.

Kringlooplandbouw in Noord-Nederland: uitdagende toekomstbeelden en bijbehorende handelingsperspectieven

Hoe kunnen we in Noord-Nederland een transitie naar een circulair voedselsysteem ondersteunen en waar mogelijk versnellen? Dat wil het CAN-DO-IT project (Circular Agriculture in North-Netherlands: Daring scenarios and Interlinked Transformation) onderzoeken. De transitie naar een circulair voedselsysteem vraagt om een fundamentele verandering van de markt, het beleid, technologie ontwikkeling en het gedrag van consumenten en organisaties. De weg is complex, maar iedere stap in de goede richting doet er toe.

Het project zal het huidige voedselsysteem in Noord-Nederland in kaart brengen, en op zoek gaan naar *small wins* - kleine betekenisvolle stapjes met tastbare resultaten richting een circulair voedselsysteem. We richten ons hierbij op consequenties voor de landbouw, de natuur, het milieu, en sociaaleconomische thema's, zoals lokale werkgelegenheid en leefbaarheid. We onderzoeken hoe *small wins* kunnen bijdragen aan een meer circulair voedselsysteem in Noord-Nederland.

Een circulair voedselsysteem

De volgende 5 principes zijn toepasbaar en helpen om te kunnen produceren en consumeren binnen de draagkracht van onze aarde.

1. Het waarborgen van onze natuurlijke hulpbronnen: een gezonde bodem, schone lucht en wateren, biodiversiteit en natuur.
2. Het vermijden van voedselverliezen en -verspilling, inclusief het vermijden van overconsumptie of onnodige consumptie.
3. Het effectief gebruik van grondstoffen, o.a. het gebruik van vruchtbaar akkerland voor de productie van voedsel voor directe menselijke consumptie
4. Het hergebruiken van onvermijdbare reststromen.
5. Het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en het minimaliseren van het energieverbruik.

Waarom doen we onderzoek in Noord-Nederland?

Een transitie bewerkstelligen is context-specifiek. We hebben in dit project besloten ons te richten op Noord-Nederland (Friesland, Groningen en Drenthe) vanwege meerdere redenen. Als eerste heeft het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) Noord-Nederland aangewezen als een van de vijf regio's in Nederland waar geëxperimenteerd kan worden met kringlooplandbouw. Ten tweede is er al een bestaande samenwerking tussen nationale en regionale overheden, bedrijven, organisaties en kennisinstituten vormgegeven in de Regiodeal Natuurinclusieve Landbouw. Ten derde staat kringlooplandbouw in deze regio hoog op de politieke agenda, wat resulteert in veel initiatieven en kleinschalige experimenten om samen van te leren. Als laatste is er een grote diversiteit aan landschappen, boerenbedrijfssystemen, verwerkingsindustrie en coöperaties in de regio.

Wat hopen we uit dit project te halen?

Met dit onderzoeksproject willen we samen met alle spelers transitiepaden ontwikkelen voor toekomstige kringlooplandbouw in Noord-Nederland. Om die transitiepaden te ontwikkelen onderzoeken we zowel toekomstige kringlooplandbouwscenario's, als *small wins*, kleine radicale stappen richting kringlooplandbouw in de praktijk.

Vier onderzoekslijnen

Inhoudelijk kent het CAN-DO-IT project vier onderzoekslijnen, waaraan 4 PhD studenten werken. In een video stellen Durk Tamsma, Anne Hoogstra, Jelle Silvius en Annemarieke de Bruin zich voor.

De volgende stappen...

- Anne Hoogstra en Jelle Silvius zullen de komende maanden de verscheidenheid aan initiatieven (small wins) voor kringlooplandbouw in de regio in kaart brengen. Vervolgens willen zij met deze initiatieven in gesprek gaan om te onderzoeken hoe deze initiatieven kringlooplandbouw in de praktijk brengen en hoe ze een verdere transitie in gang zetten. Anne Hoogstra zal in haar verdere onderzoek kijken naar de milieu-impact van deze initiatieven, en Jelle Silvius zal gaan onderzoeken welke barrières deze initiatieven ervaren in het beleid.
- Durk Tamsma brengt biomassa- en nutriëntenstromen in Noord-Nederland in kaart. Hierbij wordt er gekeken naar het gehele voedselsysteem, van productie tot afvalverwerking, met een nadruk op de positie van de landbouw in het voedselsysteem. Ze krijgen we een beter overzicht van de efficiëntie waarmee grondstoffen nu worden gebruikt en waar kansen liggen voor circulaire landbouw als onderdeel van een circulair voedselsysteem.
- Annemarieke de Bruin is bezig met het theoretisch uitwerken van waaruit een eerlijke of rechtvaardige transitie (in het Engels 'a just transition') naar een circulair voedselsysteem bestaat. Hierop gebaseerd gaat zij vervolgens streefbeelden en visie documenten in Noord-Nederland analyseren, deels aan de hand van korte interviews met betrokkenen.
- En aan het eind van het jaar hebben we weer een project workshop met belanghebbenden in de planning.